

**MÜNDƏRİCAT
ОГЛАВЛЕНИЕ
CONTENTS**

***BAŞ REDAKTORDAN
ОТ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА
FROM THE EDITOR IN CHIEF***

İstifadə edilmiş ədəbiyyatın biblioqrafik təsviri
Библиографическое описание использованной литературы
Bibliographic description of used literature 3

**PEDAQOJİ ELMLƏR
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PEDAGOGICAL SCIENCES**

***ÜMUMPEDAQOJİ PROBLEMLƏR
ОБЩЕПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ
GENERAL PROBLEMS of PEDAGOGY***

Aygün Bakıxanın qızı Verdiyeva. Ali təhsil müəssisələrində tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsində çoxballı sistemin tətbiqi
Применение многоточной системы при оценке знаний студентов в вузах
Application of the multipoint system in assessing students' knowledge in higher education institutions 5

Məhəmməd Məhəməli oğlu Çunayev. Qloballaşma şəraitində regional ali təhsil müəssisələri və əmək bazarı
Региональные высшие учебные заведения и рынок труда в условиях глобализации
Regional higher education institutions and the labor market in the context of globalization 9

Əsmər Suludin qızı Yusifli. Respublikamızda bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafında ümummilli liderimiz heydər Əliyevin xidmətləri
Заслуги нашего генерального лидера Гейдара Алиева в развитии физического воспитания и спорта в нашей республике
Services of our general leader Heydar Aliyev in the development of physical education and sports in our republic 14

***TƏLİM TEXNOLOGİYALARI
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
EDUCATIONAL TECHNOLOGIES***

Sevinc Cəfər qızı Eylazova. İnteraktiv təlim anlayışının mahiyyəti və keyfiyyət xüsusiyyətləri
The essence and quality characteristics of the concept of interactive learning
Сущность и качественные характеристики понятия интерактивного обучения 17

Səbinə Vahid qızı Əlizadə. İnteraktiv təlimdə kreativ yanaşma
Творческий подход в интерактивном обучении
Creative approach in interactive learning 21

Şöbə Firdovsi qızı Mustafayeva. Fəal təlimdə öyrədici mühit və müasir pedaqoji prosesdə onun imkanları
Образовательная среда в активном обучении и ее возможности в современном педагогическом процессе
Educational environment in active learning and its possibilities in modern pedagogical process 27

Nərmin Elçin qızı Baxışova. Şagirdlərin təlim müvəffəqiyyətinə təsir edən amillər
Факторы, влияющие на успех обучения учащихся
Factors affecting students' learning success 33

***TƏRBİYƏ TEXNOLOGİYALARI
ВОСПИТАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
UPBRINGING TECHNOLOGIES***

Türkanə Natiq qızı Yusubova. Heydər Əliyev gənc nəslin mənəvi tərbiyəsi haqqında
Гейдар Алиев о духовном воспитании молодого поколения
Hayder Aliyev on spiritual education of the young generation 37

Ayşən Təvəkkül qızı Salahova. Heydər Əliyev irsində təhsil məsələləri
Вопросы образование в наследии Гайдера Алиева
Education issues in the legacy of Hayder Aliyev 42

***MƏKTƏBƏQƏDƏR TƏHSİL VƏ TƏRBİYƏ
ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ
PRESCHOOL EDUCATION AND UPBRINGING***

Şəfəq İslam qızı İslamova. Məktəbəqədər yaş dövründə oyunların əhəmiyyəti
Значение игр в дошкольном возрасте
The importance of games in pre-school age 45

***İBTİDAİ SİNİFLƏRDƏ TƏHSİL VƏ TƏRBİYƏ
ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ
EDUCATION AND UPBRINGING IN PRIMARY CLASSES***

Elmira Zeynal qızı Aliyeva. Kiçik yaşlı məktəblilərdə proqramlaşdırma dərslərinə marağ yaradılması (scratch dili)
Создание интереса к урокам программирования у младших школьников (скрэтч дили)
Creating interest in programming lessons in young school children (scratch language) 48

Cavahir İsxan qızı Maçanova. Layihə metodu ibtidai siniflərdə idraki universal təlim fəaliyyətinin inkişafı vasitəsi kimi Метод проектов как развитие познавательной универсальной учебной деятельности в начальных классах The project method as the development of cognitive universal learning activity in primary classes	52
Aytəkin Vaqif qızı Əliyeva. İbtidai sinif müəllimlərində etnopedaqoji səriştəliliyin formalaşdırılması imkanları Возможности формирования этнопедagogической компетенции будущих учителей начальных классов Possibilities for forming ethnopedagogical competence of future primary teachers	58
İlahə Zahid qızı Rəsulova. İbtidai sinif şagirdlərində oxuyub-anlama bacarıqlarının inkişafında valideynlərin rolu Роль родителей в развитии навыков понимания прочитанного у учащихся начальных классов The Role of Parents in Developing Reading Comprehension Skills in Primary School Students	62
Pakizə Əlibala qızı Cavadzadə. Dərsdənkənar tədbirlərdə kiçikyaşlı məktəblilərdə ekoloji mədəniyyətin formalaşdırılması imkan və yolları Факторы, влияющие на успех обучения учащихся Factors affecting students' learning success	67
Aygün Akif qızı Nəzərli. İbtidai siniflərdə şagirdlərin lüğət ehtiyatının zənginləşdirilməsi yolları Роль словарной работы в развитии речи учащихся The role of work on vocabulary in the development of the pupils speech	70
Фатима Алекбер кызы Бадирова. Роль образовательной среды в формировании отношений к природе у младших школьников Təhsil mühitinin kiçik məktəbli uşaqların təbiətə münasibətinin formalaşmasındakı rolu The role of the educational environment in shaping attitudes towards nature in young schoolchildren	74
Nuranə Nazim qızı Abdullayeva. Kiçik məktəblilər arasında əməkdaşlığın inkişafının sosial və pedaqoji aspektləri Социально-педагогические аспекты развития взаимодействия между младшими учениками The social and pedagogical aspects of improving cooperation among young school children	79
Alagöz Məhəmməd qızı Şabanova. I sinif şagirdlərinin məktəbə adaptasiyası Адаптация первоклассников к школе Adaptation of first-graders to school	83

RİYAZİYYATIN TƏDRİSİ METODİKASI
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ МАТЕМАТИКИ
METHODS OF TEACHING MATHEMATICS

- Qurban İsa oğlu Əliyev, Səkinə İmran qızı Səfiyeva.** Alqoritmlər nəzəriyyəsində
assosiativ hesablama
Ассоциативные вычисления в теории алгоритмов
Associative computing in algorithm theory 86
- Həmidə Əlimuxtar qızı İsgəndərov.** Hissə və kəsr anlayışlarının öyrədilməsi metodikası
Использование предмет математике в учебном процессе и его педагогическое
значение
Methodology of teaching concepts of parts and fractions 91

XARİCİ DİLLƏRİN TƏDRİSİ METODİKASI
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ
METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES

- Afaq Allahverdi gızı Sadıqova.** Sопоставительное изучение фразеологизмов
при обучении русскому языку как иностранному
Rus dilinin xarici dil kimi tədrisində frazeoloji birləşmələrin müqayisəli öyrənilməsi
Comparative study of phraseological units in teaching russian as a foreign language 96
- Mayisə Elşad qızı Qaraşova.** İngilis dilli mətnlərdə modallıq kateqoriyasının öyrənilməsi
Категория модальности обучения в английских текстах
Category of learning modality in English texts 101

PEDAQOJİ TEXNOLOGİYALAR
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ
PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES

- Sara Elşad qızı Həşimbəyli.** Pedaqoji texnologiyalar təlim prosesinin planlaşdırılmış
sistemi kimi
Педагогические технологии как последовательная планированная система учебного
процесса
Pedagogical technologies as a consistent planned educational process system 105
- Xədicə Azad qızı Əsgərova.** Müasir dövrdə innovasiyalar pedaqoji prosesi fəallaşdırın
amil kimi
Иновация как фактор активизации педагогического процесса в современную эру
Innovation as a factor activating the pedagogical process in the modern era 108

İNKLÜZİV TƏHSİL MƏSƏLƏLƏRİ
ВОПРОСЫ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
ISSUES IN INCLUSIVE EDUCATION

Şikar Əli oğlu Hüseynov, Zərifə Fərəmz qızı Cəlilova. İnkluziv təhsil sahəsində
maarifləndirmə işlərinin əhəmiyyəti
Значение просветительской работы в сфере инклюзивного образования
The importance of educational work in the field of inclusive education 112

UŞAQLARIN AİLƏDƏ TƏRBİYƏSİ
ВОСПИТАНИЕ ДЕТЕЙ В СЕМЬЕ
UPBRINGING CHILDREN IN THE FAMILY

Jalə Natiq qızı Əzimli. Ailədə uşaqların mənəvi mədəniyyətinin formalaşdırılması
Формирование нравственной культуры детей в семье
Formation of moral culture of children in the family 116

TƏHSİLİN İDARƏEDİLMƏSİ MƏSƏLƏLƏRİ
ВОПРОСЫ УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЕМ
ISSUES OF EDUCATIONAL MANAGEMENT

Fəridə Mikayıl qızı Allahverdiyeva, Sevda Sultan qızı Tağıyeva. Təhsilin demokratik
idarə olunması məqsədyönlü fəaliyyətdir
Демократическое развитие образования есть целенаправленная деятельность
The democratic management of education is a purposeful activity 119

Səbinə Vaqif qızı Rüstəмова. Birinci kurs tələbələrinin adaptasiya məsələləri
Вопросы адаптации студентов первого курса
Adaptation issues of first-year students 124

Səkinə Mirheydər qızı Seyidova. Ümumtəhsil məktəblərinin idarə edilməsində yeni
liderlik yanaşmaları
Новые подходы к лидерству среди администраторов средних школ
New leadership approaches in secondary school administrators 127

Ülkər Malik qızı Mirzəyeva. “Təhsil haqqında” qanunda idarəetmə məsələləri
Суть закона об образовании
The essence of the law on education 136

Ülviyyə Nəcəf qızı Edilxanova. Təhsili idarəetmənin mahiyyəti, strukturu
Сущность и организационная структура управления образованием
The nature and organizational structure of educational management 140

**PSIXOLOGİYA
ПСИХОЛОГИЯ
PSYCHOLOGY**

**ÜMUMİ PSIXOLOGİYA
ОБЩАЯ ПСИХОЛОГИЯ
GENERAL PSYCHOLOGY**

- Yeganə Ramazan qızı Mikayılova.** Psixologiyada qorxu emosiyası (fobiya) problemi, korreksiya metodları
Проблема эмоции страха в психологии
The problem of fear in psychology 143

**PEDAQOJİ PSIXOLOGİYA
ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПСИХОЛОГИЯ
PEDAGOGICAL PSYCHOLOGY**

- Şahnaz Mustafa qızı Quliyeva, Natəvan Füzuli qızı Səfərova.** Uşaqlarda əxlaqi davranışın və məsuliyyət hissinin formalaşmasının psixoloji məsələləri
Психологические вопросы формирования нравственного поведения и чувства ответственности у детей
Psychological issues of formation of moral behavior and sense of responsibility in children 147

- Humay Eyvaz qızı Mehdiyeva.** Disleksiya problemi olan şagirdlərlə işin təşkili
Организация работы с детьми с дислексией
Organization of work with children with dyslexia 153

- Pərvanə İldırım qızı İmanova.** Kommunikativ səriştə uşaq şəxsiyyətinin mədəni keyfiyyətlərinin formalaşması amili kimi
Коммуникативная компетентность – это культура личности ребенка как фактор формирования своих качеств
Communicative competence is the child's personality culture as a factor in the formation of their qualities 160

- Sevda Ağasəlim qızı Məsimzadə.** Yeniyetməlik dövrünün yaş və psixoloji problemləri
Возраст и психологические проблемы подросткового возраста
Age and Psychological Problems of Adolescence 167

**SOSIAL PSIXOLOGİYA
СОЦИАЛЬНАЯ ПСИХОЛОГИЯ
SOCIAL PSYCHOLOGY**

- Səxavət Nəsrəddin qızı Əliyeva.** Gender stereotiplərinin davamlılığını təmin edən mexanizmlər
Механизмы, обеспечивающие сохранение гендерных стереотипов
Mechanisms ensuring persistence of gender stereotypes 172

Aydan Güləddin qızı İbrahimova. Gender asimetriyasının sosial-psixoloji konsepsiyaları
Социально-психологические аспекты гендерной асимметрии: концепции
Socio-psychological aspects of gender asymmetry: concepts 181

**FİLOLOGİYA
ФИЛОЛОГИЯ
PHILOLOGY**

**ƏDƏBİYYATŞÜNASLIQ
ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ
LITERARY CRITICISM**

Həsən Bayram oğlu Bayramov. Ağarəhim Rəhimovun elmi-pedaqoji və bədii-fəlsəfi yaradıcılığının ümdə hədəfləri
Основные цели научно-педагогического и художественно-философского творчества Агарахима Рагимова
The main goals of Agarahim Rahimov's scientific-pedagogical and artistic-philosophical creativity 184

Adilə Həsən qızı Nəzərova. Nəsimi poeziyasının şagirdlərin dünyagörüşünün formalaşmasında rolu
Роль поэзии Насими в формировании мировоззрения студентов
The role of Nasimi's poetry in the formation of students' outlook 190

Ruqiyə Vəhrəm qızı Əhmədova. Komediya janrı və onun inkişaf tarixi
Жанр комедии и история его развития
Comedy genre and its development history 195

Simuzər Eldəniz qızı Paşayeva. Rəsul Rza yaradıcılığında poetik mövzuların işlənmə dərəcəsi
Степень развития поэтических субъектов в творчестве Расула Рза
Degree of development of poetic subjects in the creation of Rasul Rza 200

**DİLÇİLİK
ЛИНГВИСТИКА
LINGUISTICS**

Сабина Эльхан кызы Поладова. Роль и значение фонетической сегментации в организации речевого потока
Nitq axınının təşkilində fonetik seqmentasiyanın rolu və əhəmiyyəti
The role and importance of phonetic segmentation in the organization of speech flow ..204

Sevda Caid qızı Novruzəliyeva, Nüşabə Əjdər qızı Əliyeva. Heydər əliyev nitqində frazeoloji feillər (*Ulu öndərin yüz illiyinə həsr olunur*)
Фразеологические глаголы в речи Гейдара Алиева
Phraseological verbs in Haydar Aliyev's speech 209

Gülbanu Bəhram qızı Bəşirova. İngilis üslubiyatında onomastikanın rolu Роль ономастики в стилистике английского языка Role of onomasticon in English stylistics	216
Gülbəniz Razil qızı Cahangirova. İngilis sözlərinin etimoloji xüsusiyyətləri Etymological features of English words Этимологические особенности английских слов	221
Hüsniyyə Hüseyn qızı Tanrıverdiyeva. Dilin leksik qatının zənginləşməsində metaforların roluna dair On the role of metaphor in enriching the lexical layer of language О роли метафоры в обогащении лексического слоя языка	226

Texniki redaktor: Aləmzər Fətəliyeva
Dizayn-operator: Sevda Quliyeva
Korrektor: Lalə Əlizadə

Yığılmağa verilmiş: 22.02.2023
Çapa imzalanmış: 15.04.2023
Kağız formatı: 27 x 18
Çap vərəqi: 15,25 ç.v.
Sayı: 200 nüsxə

Jurnalın web səhifəsi: bgu.edu.az
Elektron poçt ünvanı: info@bgu.edu.az
Bakı, M.Sənani küç. 62
Tel: (012) 595-30-02;
(070) 569-77-59